

På ön

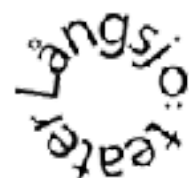
handledning till pedagoger

En lärarhandledningen som ska inspirera att arbeta vidare med föreställningen och arbeta vidare kring hållbar utveckling.

Långsjö Teater / Margretedalsvägen 6, 64634 Gnesta / 079-3065109

kontakt@langsjoteater.se / langsjoteater.se

"Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."
FNs barnkonvention (FN:s världskommission för miljö och utveckling år 1987)

INTRODUKTION - ATT ANVÄNDA TEATER I UNDERVISNINGEN

Teater är ett inspirerande arbetssätt. Både att se teater och göra egna föreställningar. I denna lärarhandledning tas upp både hur man kan fördjupa erfarenheterna från att ha sett På ön och också hur man kan arbeta med att låta ungdomarna själva dra slutsatser från den kollektiva upplevelsen. Lärarhandledningen syftar också till att ge er pedagoger en möjlighet att sätta teaterns tematik och berättelse i skolans kontext. Teater är meningsskapande och ger mandat att forma verkligheten. Riksteaterns lärarhandledning "Att öppna nya världar" (<http://skolscenen.riksteatern.se/attoppnanyavarldar.pdf>) ger god inspiration hur ett efterarbete till en teaterföreställning kan gå till.

Utöver detta finns omskaparnas material "Tillsammans omskapar vi berättelsen om framtiden" (<https://www.sverigeskonsumenter.se/vara-projekt/omskaparna/for-larare/vart-utbildningsmaterial/>).

ATT ARBETA MED HÅLLBARA SAMHÄLLEN

På ön är en föreställning som utspelas på en ö mitt ute i Östersjön i en framtida värld. Den här världen har begränsade tillgångar och inte samma överflöd på mat, material och förnödenheter som vi är vana vid i den här delen av världen idag. Elektriciteten på ön måste produceras på cyklar, vilket är utmanande för de som bor där. I föreställningen får vi möta fyra öbor som har bestämt sig för att sätta upp en pjäs av Shakespeare på nästa skördefest och har löst elproduktionen med att låta publiken cykla el till lamporna på scen.

Föreställningen innehåller luftakrobatik, musik, sång, dans och projektioner. Syftet är att diskutera frågor om kollektivt ansvar ur ett social-ekologiskt systemperspektiv: Hur kan människan och mänskligheten fungera i samklang med naturen som ett hållbart system?

KOPPLINGAR TILL LÄROPLANEN

Läroplanen för grundskolan ger mycket stöd för att arbeta med globala frågor och de globala målen. Föreställningen och lärarhandledningen är utformad efter läroplanen och skolans övriga styrdokument. Nedan har vi samlat några utdrag ur läroplan och kursplaner kopplade till frågor som detta föreställningen berör och arbetar utifrån.

Exempel på kopplingar till läroplanen

Mänskliga rättigheter, jämställdhet

"Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla."

Lgr2011 (reviderad 2017)

Miljöperspektiv

"Genom ett miljöperspektiv får de möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala

miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.”

Internationellt perspektiv

“Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förbereda för att leva i ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.”

Etiskt perspektiv

“Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. Perspektivet ska prägla skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själv och andra.”

Färdigheter kring mänskliga rättigheter, miljö och medmänsklighet “Skolans mål är att varje elev:

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön, som miljön i ett vidare perspektiv. [...]
- har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället,
- har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället”

ÖVNING - DIN Ö I FRAMTIDEN

- Nu har ni sett föreställningen *På ön* som handlade om en påhittad ö i framtiden.
- Vad fick ni reda på om ön i föreställningen? Hur producerades elen? Vad gjorde de om dagarna på ön? osv.

Del 1 - Skapa en ö

- Nu är det er tur att fundera och skapa era egna framtida öar. Börja med att dela upp klassen i grupper om ca 4-5 elever/grupp. I grupperna ska ni sedan komma överens om hur er ö i framtiden skulle se ut.

Premisser

- Öarna som ni skapar ska ha 1000 invånare
- Samhällena ska i så stor mån som möjligt vara självförsörjande d.v.s. klara sig utan hjälp av andra
- Ön ska ligga i Skandinavien

Utöver detta får ni bestämma allt.

Frågor till gruppen

Vad heter er ö?

Hur ser ön ut?

Var ligger ön?

Hur ser flaggan ut?

Vad gör ni om dagarna - vad är ni bra på?

Hur bestämmer ni på ön - Vilket styre eller statskick tillämpar ni?

Hur tar ni er fram - finns det någon form av fordon? Vad drivs de på och vad byggs de av?

Hur producerar ni er mat?

Har ni någon produkt eller tjänst som ni kan erbjuda som exportvara till de andra öarna?

Var får ni energi ifrån?

I vilken mån är ni självförsörjande?

Uppgifter

- Beslutsordning - hur tar ni beslut inom gruppen?
- Skapa en karta över ön på ett stort papper. Rita in de viktigaste platserna (finns det en huvudstad?, vilka är de viktiga naturtillgångarna?)
- fundera på om det kan finnas något föremål som ni kan ha som symbol från ön. Gör en flagga.
- Tänk ut viktiga funktioner På ön, som invånarna måste inta för att allt ska fungera. Skriv en lista på dessa och vilken uppgift ni i gruppen har.

Del 2 - Örådet Rollspel

Syftet med örådet

Örådet har till uppgift att forma en hållbar ögrupp som är självförsörjande i sin helhet. Hur kan ni stötta varandra? Hur kan ni lösa de enskilda öarnas problem? Ni är en supportgrupp som hjälper de andra öarna att komma på nya lösningar till problem. Medverkar på örådet gör också en kritisk granskare, sakkunnig i hållbarhet och en talman, som styr mötet.

Introduktion

Nu är det snart dags för er att inta roller som ö-representanter från era egna skapade öar. Börja med att gruppera er från era öar, så går vi runt och kollar av lite hur långt ni har kommit.

Elevernas uppgift

Varje grupp representerar en delegation från sin ö, ni har rest hit för att berätta om er ö, lära er av varandra

Inför örådet

Gå ut och och ikläd er roll som Talesperson och högste granskare klä på er något attribut för rollerna. Eleverna ska ges möjlighet att visa upp vad de har kommit fram till så här långt, och ledarna beräknar ungefär hur mycket tid som behövs för förberedelser.

Prata med varje grupp åt gången och ge tips att det kan vara bra att välja en eller två som för gruppens talan, men får ni svåra frågor är det viktigt att resonera med hela gruppen. Samla in namnet på vad de olika grupperna/öarna heter så att ni har det på papper. Eleverna får gärna själv också ha påhittade rollnamn

Genomförande av örådet

Ställ bort bord och skapa en öppen golvlampa. Finns det någon form av rekvisita till eleverna vore det kul att ha det, kan de ha en färg från sin ö, eller en särskild huvudbonad, Låt eleverna sitta i cirkel men med lite avstånd mellan alla grupper.

Inräkning

Så nu kan ni alla få blunda, jag kommer snart att räkna ner från 10 till noll och när jag kommer till noll får ni öppna ögonen, när ni öppnar ögonen befinner vi oss på ett ö-råd, ni har länge väntat på detta tillfälle och ni är både spända av förväntan och lite nervösa. Vi kommer gå ut ur rummet och sedan komma in som örådets talesman och högste granskare. Då börjar jag räkna 10 - 0.

Örådet börjar

Talmannen välkomnar alla delegationer och berättar att ni är där för att granska de olika öarna med syfte till att finna den ultimata hållbara samhällsformen. Det är inte lätt att komma upp till granskning i örådet och ni har redan alla lyckats otroligt bra som kommit hit, gratulerar till det.

Vi vill börja med ö välkommen att stiga fram och ställa er i mitten av cirkeln.

Ställ ett antal frågor följdfrågor, alla delegationer blir utfrågade. Talesmannen sköter det mesta av utfrågningen och granskaren tar noteringar och kan komma med instick om det är något som den inte förstår.

Efter att alla öar har fått presentera tar granskaren till orda och gör en summering kring för och nackdelar på de olika öarna. Viktigt att till alla öar lyfta både positiva och negativa aspekter. det gäller inte att ta fram någon vinnare utan endast att spegla och reflektera kring det som kommit fram.

Slutsummeringen kan handla om att ni tar delar från varje ö och tar med till ert framtid arbete att finna det ultimata hållbara samhället.

Avslutning

Som avslutning pratar vi nu om vad som är det allra viktigaste - Låt alla återigen blunda, gör en ny nedräkning (eller uppräkning) och när den är klar får alla öppna sina ögon och är återigen sig själva i sitt klassrum.

Debriefing

en cirkelrunda där alla får säga något om vad dom upplevt och vad dom tar med sig därifrån.

Material som behövs

Stora flipblockpapper

Färgpennor

Blubben

Golvlampa med sladd

Färgade papper

En hatt

Naturresurslappar